

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземних мов

Ненько Ю. П.

**ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 053 «Психологія»
за освітньо-професійною програмою
«Екстремальна та кризова психологія»**

Черкаси – 2021

ББК 81.2
К 68

Ненько Ю. П.

Методика викладання у вищій школі: завдання та методичні вказівки для виконання контрольної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія». – Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. – 9 с.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри іноземних мов, протокол №2 від 07 вересня 2021 р.

ББК 81.2
К 68
©ЧПБ, 2021

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Варіант контрольної роботи №1.....	4
3. Варіант контрольної роботи №2.....	6
5. Список рекомендованої літератури.....	8

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Завдання та методичні вказівки для виконання контрольної роботи з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» складаються зі змісту, пояснювальної записки, варіантів №1, №2 контрольної роботи та списку рекомендованої літератури.

Виконання контрольної роботи з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» слухачами 2 курсу відділення заочного навчання передбачено навчальним планом. Запропонована контрольна робота розроблена на основі освітньо-професійної програми «Екстремальна та кризова психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 «Психологія».

Основна мета вивчення навчальної дисципліни – формування цілісної та логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основ теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін у вищій школі. Це знайшло своє відображення в змісті варіантів контрольної роботи.

Контрольна робота повинна бути виконана в окремому зошиті, написана чітким і розбірливим почерком, або на листках формату А4, використовуючи комп'ютерний набір. Зазначення варіанту контрольної роботи на першій сторінці є обов'язковим. При виборі варіанту користуйтеся таким шифром: якщо номер вашої залікової книжки закінчується на непарну цифру – виконуйте перший варіант; якщо на парну цифру – виконуйте другий варіант.

Контрольна робота містить три блоки завдань:

- 1) тестові питання – потрібно обрати одну із запропонованих відповідей;
- 2) теоретичне питання – потребує стислого обґрунтування;
- 3) дискусійне питання – потрібно зазначити своє бачення.

Варіант I

Блок I

1. Категорія «освіта» містить в собі такі складові частини:
  - а) здобуття знань, умінь, навичок; формування на цій основі світогляду; розвиток пізнавальних здібностей особистості.
  - б) тільки здобуття знань, умінь, навичок.
  - в) виключно розвиток пізнавальних здібностей особистості.

2. Продовжити речення. Процес навчання – це:
цілеспрямована, послідовно організована взаємодія того, хто навчає, і того, хто навчається, у засвоєнні й передачі знань, ...
  - а) формуванні вмінь і навичок, розвитку розуму, пам'яті, здібностей та кваліфікації.
  - б) здібностей та кваліфікації.
  - в) розвитку розуму, пам'яті.

3. Розташуйте в правильному порядку ланки структури освіти в Україні:
  - а) Аспірантура, Вища освіта, Докторантура, Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Післядипломна освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Самоосвіта.
  - б) Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Вища освіта, Післядипломна освіта. Аспірантура, Докторантура, Самоосвіта.
  - в) Дошкільна освіта, Загальна середня освіта, Післядипломна освіта, Позашкільна освіта, Професійно-технічна освіта, Самоосвіта. Аспірантура, Вища освіта, Докторантура.

4. До яких принципів навчання входить «Під час навчання необхідно застосовувати спостереження, ілюстрації, демонстрації, телевідеоматеріали тощо. Використовувати необхідно різні види наочності»
  - а) науковості.
  - б) наочності.
  - в) доступності.

5. Що називається дидактикою?
  - а) галузь педагогіки, яка розробляє закономірності, принципи, форми і методи навчання та освіти;
  - б) наука, яка досліджує особливості діяльності викладача;
  - в) методи навчання здобувачів.

6. До методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності відносяться?
  - а) створення ситуації інтересу до навчання (використання пізнавальних ігор, цікавих пригод), пізнавальні ігри; навчальні дискусії;
  - б) роз'яснення мети предмета; заохочення і покарання;

в) словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція,);наочні (ілюстрація, демонстрація, застосування аудіовідеоінформації); практичні (досліди, вправи, навчальна праця, семінарські заняття, твори, реферати тощо.

7. До якого принципу навчання відноситься визначення «розкриття причинно-наслідкових зв'язків явищ, процесів, подій; проникнення в суть явищ і подій; показ могутності людських знань і науки та ознайомлення з методами науки, пізнання»

- а) науковості.
- б) наочності.
- в) доступності.

8. Який взаємозв'язок між навчанням і розвитком?

- а) навчання і розвиток – незалежні один від одного процеси;
- б) навчання повною мірою визначається розвитком. Рівень розвитку обумовлює характер і зміст навчання. Але навчання не впливає на розвиток.
- в) навчання і розвиток – процеси взаємообумовлені. Навчання залежить від розвитку, але розвиток стимулюється навчанням.

9. Професійна придатність педагога – це:

- а) необхідний комплекс умінь, які набуваються у процесі здобуття вищої освіти;
- б) показник рівня засвоєння педагогом спеціальних знань;
- в) необхідний комплекс здібностей, фізичних, нервово-психічних і моральних якостей, що потрібні для набуття певних робочих функцій і успішної діяльності у сфері освіти.

10. Метод – це основний спосіб роботи викладача і здобувача:

- а) за допомогою яких досягається визначена дидактична мета (засвоєння поняття, ідеї, теорії, певної навички чи вміння).
- б) формується світогляд здобувачів, розвиваються їхні здібності.
- в) метод – це основний спосіб роботи викладача і здобувачів, за допомогою яких досягається визначена дидактична мета (засвоєння поняття, ідеї, теорії, певної навички чи вміння); формується світогляд здобувачів, розвиваються їхні здібності.

Блок II

Види і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення.

Блок III

Обґрунтуйте необхідність реалізації принципу зв'язку теорії з практикою у навчальному процесі.

Варіант II

Блок I

1. За ставленням педагогів до новацій їх можна умовно поділити на кілька груп, а саме:

- а) новатори, умовні новатори, консерватори;
- б) новатори, передові, помірковані, глибоко помірковані, інертні;
- в) педагоги-майстри, педагоги-методисти, стажисти.

2. До основних функцій педагога відносяться:

- а) навчальна, виховна, психолого-педагогічна та соціальна;
- б) навчальна та виховна;
- в) морально-формуюча, навчаюча, суспільно-ідеологічна.

3. Що називається навчанням?

а) діяльність здобувачів, в результаті якої здійснюється розвиток інтелектуальних можливостей особистості.

б) цілеспрямований процес взаємодії викладача і здобувачів, у ході якого здійснюється засвоєння знань, формування умінь і навичок.

в) вірної відповіді немає.

4. Найбільш важливим для формування особистості є ...

- а) природне середовище;
- б) соціальне середовище;
- в) предметне середовище.

5. Процес засвоєння має таку логічну схему:

а) осмислення; розуміння; сприймання; узагальнення; систематизація; закріплення;

б) сприймання; розуміння; закріплення; осмислення; узагальнення; систематизація;

в) узагальнення; систематизація; сприймання; розуміння; закріплення; осмислення.

6. Сукупність знань, умінь і навичок, оволодіння якими дає змогу працювати спеціалістом вищої, середньої кваліфікації, або кваліфікованим робітником:

- а) зміст освіти;
- б) загальна освіта;
- в) професійна освіта;

7. Навички – це:

а) здатність людини виконувати будь-які дії на основі раніше набутого досвіду;

б) способи виконання різноманітних дій, доведені до автоматизму;

в) способи виконання практичних дій.

8. Знання – це:
- а) сукупність вмінь і навичок;
  - б) цілісна система наукових понять про закони розвитку природи, суспільства і мислення;
  - в) теоретичний матеріал.

9. Педагогічно адаптована система знань, навичок і вмінь, досвіду творчої діяльності й емоційно-вольового відношення, засвоєння якої повинно забезпечити формування всебічно розвинутої особистості, що підготовлена до відтворення (збереження) і розвитку матеріальної й духовної культури суспільства:

- а) зміст освіти;
- б) загальна освіта;
- в) політехнічна освіта.

10. Яке із наведених визначень поняття “форма організації навчання”, на Вашу думку, є найбільш точним?

- а) спеціально організована діяльність викладача і здобувачів, що відбувається у встановленому порядку та в певному режимі;
- б) побудова спілкування викладача і здобувачів за встановленими принципами;
- в) зовнішня сторона організації навчального процесу, що пов’язана з кількістю здобувачів, часом і місцем навчання, а також порядком його здійснення.

Блок II

Поясніть значення поняття «інтернаціоналізація освіти».

Блок III

Поясніть, у чому полягають переваги і недоліки лекції у вищій школі.

Рекомендована література:

Базова

1. Авдєєнко А.П., Дементій Л.В., Поляков О.Є. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. Проблеми освіти. К., 2001. Вип. 24. С. 108-111.
2. Барбашова І.А. Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 228 с.
3. Барбашова І.А. Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 126 с.
4. Богданова І. М., Бужина І. В., Дідусь Н. І. Педагогіка: навч. посібник. Х.: Одиссей, 2003. 352 с.
5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 252 с.
6. Величко О.Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента. Проблеми освіти. К., 2001. Вип. 24. С. 25-29.
7. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К.: Знання, 2008. 568 с.
8. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. К.: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
9. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: навч. посібник Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. 242 с.
10. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. К.: Педагогічна думка, 2008. 256 с.
11. Зеленський К.В., Козак В. І., Синишин О. В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості. Нові технології навчання. К., 2001. Вип. 30. С. 166-170.
12. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 200 с.
13. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник.- К.: Знання., 2005.- 485 с.
14. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: навчальний посібник. 2-ге вид., доп. та перероб. Суми, СумДПУ, 2009. 122 с.
15. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. К.: ЧП, 2007. 211 с.
16. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
17. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л., СОКОЛ Є.І. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: навч. посібник. К.: МОН, 2004.
18. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: навчально- метод. посібник. Вип. 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. Одеса, 2002. 424 с.

19. Ярощук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навч. посібник. Луцьк, 2010. 308с.

20. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. К.: Либідь, 2003. 560 с.

Допоміжна

1. Болонський процес: Нормативно-правові документи Болонський процес: нормативно-правові документи. Європейський ун-т [З.І. Тимошенко (уклад.)]. К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2004. 101 с.

2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Укл. М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухарніков. К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24 с.

3. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. Вип. 61. Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. К., 2010. 185 с.

4. Уліщенко А. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації. Освіта і управління. 2009. № 1. С. 126-130.

5. Щекатунова Г. Моніторинг педагогічних нововведень. Рідна школа. 2009. № 4. С. 14-17.